

Universitetet i Bergen, Det medisinske fakultet

Møte i studieledelsen

Tid og sted: onsdag 22. mai 2024, Styrerrommet AHH, kl. 13.15-15.15.

Innkallingen er sendt til: Programutvalgslederne, visedekan for utdanning, leder i studieseksjonen, studentrepresentanter.

Saksliste

Sak 14/24	Godkjenning av innkalling og sakliste
Sak 15/24	<p>Drøfting: Revisjon av mandat for programutvalgene</p> <p>Fakultetets felles mandat for alle programutvalgene er modent for revisjon, da dette ikke har vært endret siden 2013. De største endringene er oppsummert her:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fjernet setning om at hvert PU skal ha en egen ansvarlig for internasjonalisering. • Endret navnet «programutvalgssekretær» til «administrativ koordinator» og fjernet setning om at denne funksjonen ligger på fakultetet, da dette kun gjelder for grunn- og profesjonsstudiene. • Lagt til at PU har ansvar for eventuell ekstern arbeidslivsrepresentant, der ekstern fagfelle ikke ivaretar også denne rollen. <p>Endelig forslag til nytt mandat legges frem for fakultetsstyret.</p> <p>Vedlegg: forslag til nytt mandat, med sporede endringer.</p>
Sak 16/24	<p>Vedtak: Oppretting av emne, Praksisrettleiarutdanning i allmenmedisin (PRAM)</p> <p>Opprettelsen av masteremnet PRAM er en del av det HK-Dir-finanserte FRONESIS-prosjektet ved IGS i samarbeid med Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest. Målet med denne utdanningen, som er målrettet for fastleger som tar imot medisinstudenter i praksis, er å «utvikle et nasjonalt videreutdanningstilbud som skal tilbys praksisveiledere med hensikt om å oppnå formell veilederkompetanse».</p> <p>Utdanningen er i tråd med krav i RETHOS-forskriften og UHRs anbefalinger.</p> <p>Det er lagt opp til 40 studieplasser, og man kan ta emnet over ett eller to år. Alle eksisterende og potensielt nye praksisveiledere i UiBs område er invitert til å delta. Utdanningen er åpen og praksisveiledere fra andre universiteter vil også kunne delta. Prosjektet er å regne som en nasjonal pilot, og erfaringen med denne utdanningen vil som en del av FRONESIS-prosjektet deles med de andre universitetene.</p> <p>Emneansvarlige og undervisere for masteremnet er ansatte i eller samarbeidspartnere med FRONESIS-prosjektet. Det er dermed tett tilknytning til vitenskaplige ansatte ved IGS og Det medisinske fakultet, men ikke slik at undervisning i masteremnet vil gå utover annen undervisning ved UiB.</p> <p>Ettersom emnet ikke tilhører et programutvalg er det studieledelsen som vedtar oppretting av emnet.</p> <p>Forslag til vedtak:</p>

	<p>Studieledelsen vedtar å opprette emnet Praksisrettleiarutdanning i allmenmedisin (PRAM) med oppstart fra høstsemesteret 2024.</p> <p>Vedlegg: Søknad, inkludert emnebeskrivelse PRAM</p>
Sak 17/24	<p>Orientering: Ny universitets- og høyskolelov fra 1. august, revisjon av UiBs studieforskrift og fakultetets utfyllende reglement</p> <p>Ny universitets- og høyskolelov ble vedtatt i februar, og trer i kraft 1. august i år. Som tidligere drøftet i studieledelsen innebærer den nye loven blant annet nye krav til antall sensorer. UiBs nye studieforskrift tredde i kraft 1. januar i år, men basert både på tilbakemeldinger fra fakultetene og endringer i ny UH-lov ønsker SA nå å revidere denne noe. Revidert forskrift har vært drøftet i Utdanningsutvalget (UU), og fakultetene har fått endringene til gjennomlesing og innspill. Disse vedlegges til orientering.</p> <p>Når universitetsstyret har vedtatt revidert studieforskrift vil fakultetet gjøre en mindre revisjon av eget utfyllende reglement til forskriften. Her vil vi blant annet benytte oss av en ny åpning i forskriften for at man kan sette en begrensning på to gjennomføringer i emner som inneholder praksisutplassering, og legge til et punkt om kulldeling i medisinstudiet.</p> <p>Vedlegg: Forslag til endringer i studieforskriften</p>
Sak 18/24	<p>Orientering: Opptak høsten 2024</p> <p>Det medisinske fakultet står for UiBs største økning i antall førstevalgssøkere i Samordna opptak, med hele 20%. Denne store økningen skyldes i hovedsak opprettingen av et eget søknadsalternativ for Vestlandslegen Stavanger, som har spist noe av søkertallet til medisinstudiet med studieløp i Bergen.</p> <p>Søkertall og ønskede studenttall ved semesterstart for opptaket gjennomgås i møtet.</p> <p>Vedlegg: Søkertall og ønsket antall studenter ved semesterstart 2024</p>
Sak 19/24	<p>Drøfting: lagring av og tilgang til studenters refleksjonsnotat</p> <p>Hvordan ivareta personvern ved bruk av refleksjonsnotat med personsensitive opplysninger?</p>
Sak 20/24	<p>Møtedatoer høsten 2024</p> <p>Forslag til datoer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18. eller 25. September (her skal også utdanningslederne delta) • 13. eller 20. november
Sak 21/24	<p>Orienteringssaker</p> <ul style="list-style-type: none"> • Status for arbeidsgrupper på tvers • Farmasi: møte med studentene om Studiebarometeret • Påminnelse om DIG100/101 inn i alle grunn- og profesjonsstudiene • Utsending av spørreundersøkelser
Sak 22/24	<p>Eventuelt</p>

Mandat

Programutvalgene (PU) er opprettet av Det medisinske fakultet for å overvåke at fakultetets studieprogram organiseres og gjennomføres med høy kvalitet og skal på vegne av Det medisinske fakultet sikre:

- At studieprogrammet forvaltes i henhold til gjeldende kvalitetsrammeverk.
- Løpende kvalitetsutvikling og fornyelse av studieprogrammene.
- At undervisningen gjennomføres i henhold til gjeldende emne- og programbeskrivelser.
- At det er en helhet i det enkelte program, de enkelte emner og at det er samsvar mellom emnene i programmene.
- At studentenes arbeidsmengde, undervisningen og studentantallet har et omfang som sikrer gjennomstrømmingen for studentene som følger studieprogrammene.

PU er et rådgivende og saksforberedende organ i spørsmål vedrørende som gjelder fakultetets studieprogram, men kan vedta faglige endringer i undervisningen/ emnene, inkludert mindre endringer i studieplanen, så lenge disse ligger innenfor etablerte budsjettammer. Tiltak som medfører endringer i ressursrammen for programmene eller berører andre studieprogram må godkjennes av Fakultetsstyret. Vedtak i Fakultetsstyret vil gjelde som instruks til emneansvarlige institutt. PU skal da bidra til utarbeidelse av de nødvendige saksfremlegg som fremlegges visedekan for utdanning før videre saksbehandling. PU skal behandle forslag til endringer i undervisnings- eller vurderingsform, profil eller omfang som kommer fra emneansvarlige institutt, studentorganisasjonene og andre fakultetsorgan.-

-

PU skal:

- Arbeide for internasjonal utveksling av studenter og lærere, og foreslå tiltak som sikrer slik internasjonalisering. ~~Ett medlem skal ha særlig ansvar for utvalgets internasjonaliseringsarbeid.~~
- Oppnevne og ha ~~Ha~~ fortløpende kontakt med ekstern fagfelle (og eventuell ekstern arbeidslivsrepresentant) og arbeide for at den eksterne fagfellens forslag til tiltak følges opp, blant annet ved å foreslå studieplanendringer som sikrer dette.
- Kunne bestemme innpassing av studenter /emnefritak/ studieprogresjon.
- ~~Fremme forslag til overgangsordninger for studenter som ønsker å skifte lærested/program.~~
- Bistå fakultetet i fastsettelse av tilbudstall i opptakene, og delta i mottak av og informasjon til nye studenter.

- Påse at tilstrekkelig antall bachelor-, prosjekt-, ~~hoved-sær~~ og masteroppgaver blir foreslått og at veiledere blir oppnevnt.
-
- Utarbeide en årlig rapport til fakultetet om ~~utvalgets arbeid~~, hvordan de enkelte studieprogrammene har vært gjennomført siste år, og planer for neste år. Rapportene ~~u danner grunnlag for vil inngå i~~ fakultetets arbeid med ~~utdanningsmeldingen-studiekvalitetsmeldingen.~~
- ~~Noe om samarbeid med eksterne om datainnhenting fra studenter~~
-

Formatert: Mellomrom Før: Automatisk, Etter: Automatisk

Formatert: Mellomrom Før: Automatisk, Etter: Automatisk

Formatert: Mellomrom Før: Automatisk, Etter: Automatisk, Mønster: Klart (Egendefinert farge(245;245;245))

Sammensetningen av programutvalgene skal reflektere de emnene og ev. ~~t~~ studieretningene som undervises og de instituttene som bidrar med lærer- og veiledningsressurser i programmene. I tillegg skal hvert programutvalg ha minimum to studentrepresentanter. ~~Studentrepresentantene har tale- og stemmerett i PU.~~

Medlemmene oppnevnes av institutt eller institusjonen de representerer. Funksjonsperioden for utvalgene er 4 – fire – år.

Leder

PU ledes av programleder, som ~~foreslås av Dekanus og oppnevnes vedtas~~ av Fakultetsstyret. Lederen skal sammen med ~~sekretær-administrativ~~ ~~koordinator~~ forberede og legge frem saker for PU. Lederen ~~inngår i og~~ deltar i faste møter i studieledelsen ~~og studiekvalitetskomiteen~~ ved fakultetet, ledet av visedekan for utdanning. Leder har fullmakt til å behandle hastesaker på vegne av sitt PU. ~~Når~~ Hvis vedtak ~~må~~ foretas ved avstemning, har leder dobbelstemme i utvalget.

~~Sekretær~~ ~~Administrativ~~ ~~koordinator~~ / ~~program~~ ~~koordinator~~

formaterte: Norsk (bokmål)

~~Koordinator~~ ~~Sekretær~~ funksjonen ligger under fakultetet. ~~Koordinatoren~~ ~~Sekretæren~~ skal sammen med lederen forberede og legge frem saker for PU. ~~Sekretæren~~ ~~Koordinator~~ skal ~~ordne med innkalling~~ ~~kalle inn~~ til møter, ~~sende ut~~ ~~og utsendelse av~~ sakspapirer, og ~~føre samt~~ ~~publisere referat fra møtene.~~

formaterte: Norsk (bokmål)

formaterte: Norsk (bokmål)

formaterte: Norsk (bokmål)

formaterte: Skrift: 13,5 pkt, Fet

Formatert: Nivå 3, Mellomrom Før: 5,25 pkt., Etter: 0 pkt.

Møter

PU skal avholde minimum to møter hvert semester. PU er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. PU-medlemmer ~~må~~ skal selv ordne med en vararepresentant ved fravær.

PU skal minst årlig diskutere og eventuelt foreslå/ sette i verk nødvendige tiltak:

- Om undervisningen gjennomføres i tråd med målsetningene inklusive læringsutbytte.
- Vurderingsformer og oppnådde resultat ved vurdering (eksamen el.l.)
- Studentevalueringene, inkludert Studiebarometeret.
- Tolking av PU-mandat mht hva som skal behandles i Fakultetsstyret.

Fra: Knut Eirik Ringheim Eliassen[Knut.Eliassen@uib.no]
Sendt: 03.05.2024 15:32:49
Til: Eirik Dalheim;Postmottak MED[Eirik.Dalheim@uib.no;post.med@uib.no]
Kopi: Steinar Hunskår[Steinar.Hunskar@uib.no];Kirsti Andrea Nordstrand[Kirsti.Nordstrand@uib.no];
Tittel: Søknad om oppretting av Masteremne "Praksisrettleiarutdanning i allmenmedisin"

Hei!

Etter avtale oversendes her emnebeskrivelse med vedlegg som søknad om opprettelse av dette 10 studiepoengs masteremne: Praksisrettleiarutdanning i allmenmedisin ved Medisinsk Fakultet.

Emnebeskrivelsen er sendt til forhåndsgodkjenning til Instituttrådet ved IGS for en uke siden, og vi håpet på en godkjenning der før søknad til fakultet for oppretting av emnet. Da vi ikke har rukket å få tilbakemelding derfra før nå utgang av uke 18, ettersendes tilbakemeldingen fra instituttet.

Opprettelsen av masteremnet er en del av det HK-Dir-finanserte FRONESIS-prosjektet ved IGS i samarbeid med Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest ([Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene \(FRONESIS\) - Alrek \(alrekhelseklynge.no\)](#)).

Målet med denne utdanningen som er målrettet for fastleger som tar imot medisinstudenter i praksis, er å «utvikle et nasjonalt videreutdanningstilbud som skal tilbys praksisveiledere med hensikt om å oppnå formell veilederkompetanse». Utdanningen er i tråd med krav i RETHOS-forskriften og UHRs anbefalinger ([Veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene - Universitets- og høgskolerådet \(uhr.no\)](#)).

Vi har lagt opp til 40 studieplasser og det er valgfritt å ta utdanningen over 1 eller to år. Alle eksisterende og potensielt nye praksisveiledere i UiBs område er invitert. Vi har også invitert inn observatører fra de andre universitetene med legeutdanning til første samling. Utdanningen er åpen og praksisveiledere fra andre universiteter vil kunne delta. Vårt prosjekt er å regne som en nasjonal pilot og erfaringen med denne utdanningen vil som en del av FRONESIS-prosjektet deles med de andre universitetene.

Emneansvarlige og undervisere for masteremnet er ansatte i eller samarbeidspartnere med FRONESIS-prosjektet. Det er dermed tett tilknytning til vitenskaplige ansatte ved IGS og Medisinsk fakultet, men ikke slik at undervisning i masteremnet vil gå utover annen undervisning ved UiB.

Med vennlig hilsen
Knut Eirik Eliassen,

Daglig leder, FRONESIS-prosjektet

Knut Eirik Ringheim Eliassen
Førsteamanuensis, fagområde for allmenntmedisin
Institutt for global helse og samfunnsmedisin
Universitetet i Bergen
Tlf: +47 41 20 40 18
uib.no
Spesialist i allmenntmedisin

Emnebeskriving for	Praksisrettleiarutdanning i allmenmedisin (PRAM)	<i>(Namn på emnet, nynorsk)</i>
	Praksisveilederutdanning i allmenmedisin (PRAM)	<i>(Navn på emnet, bokmål)</i>
	Workplace supervisor training in general practice	<i>(Name of the course, English)</i>

Godkjenning:

Emnebeskrivinga er godkjend av (Fakultetet brukar nemningar for godkjenningsorgan i samsvar med eigen praksis.):

Programstyret: .....(dd.mm.2024)

Institutt for ..... : .....(dd.mm.år)

..... fakultet: .....(dd.mm.år)

Emnebeskrivinga vart justert: .....(dd.mm.år) av .....

Evaluering:

Emnet vart sist evaluert: .....(dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering: .....(dd.mm.år)

Kategori	Infotype	Tekst
Emnekode		
Namn på emnet, nynorsk		Praksisrettleiarutdanning i allmenntmedisin (PRAM)
Namn på emnet, bokmål		Praksisveilederutdanning i allmenntmedisin (PRAM)
Namn på emnet, engelsk		Workplace supervisor training for general practice
Studiepoeng, omfang ECTS Credits	EB_POENG	Emnet har eit utdanningsomfang på 10 studiepoeng, tilsvarande 250 timar eller 6 vekers fulltidsstudium. Emnet vert normalt gjennomført som deltidsstudium over 1 år, men det vert mogeleg å ta det over 2 år.
Studienivå (studiesyklus) Level of study	EB_NIVA	Mastergrad
Fulltid/deltid Full-time/Part-time	EB_FULLDEL	Studieemnet er eit deltidsstudium normert til 1 år. Det vert lagt til rette for gjennomføring over 2 år for dei som ønskjer det.
Undervisningsspråk	EB_SPRAK	Nynorsk, bokmål
Undervisningssemester Semester of Instruction	EB_UNDSEM	Gjennomføringa og progresjon er avhengig av om studenten vel å ta emnet over 1 eller 2 år. Vanlegvis er opptaket og start i slutten av vårsemesteret. Det er undervisningsaktivitetar i alle semester og deler av studiet må følgje ein fastsett progresjon.
Undervisningsstad Place of Instruction	EB_UNDSTED	Dei fysiske samlingane kan leggjast til konferanselokale utanom UIB.
Mål og innhald Objectives and content	EB_INNHOLD	<i>Innhald:</i> Studiet tar opp tema og innhaldskomponentar som: <ul style="list-style-type: none"> - Grunnleggande teori om læring i arbeidslivskontekst - Læringsmiljø og rettleiar-student-relasjon - Tilbakemeldingskompetanse - Refleksjon over eiga rettleiarrolle, inkl. styrkar og forbetringpunkt - Oppfølging av svake studentar - Konflikthandtering og etiske dilemma - Skikkavurdering - Regelverk og gjeldande retningslinjer og studieplanar - Praktisk rettleiarerfaring - Utfordringar ved fleirkulturell læringsarena - Formulere eigne læringsmål - Bruk av relevante kjelder for undervisning i praksis - Vurderingskompetanse - Føresetningar for god læring i praksis

		Målet med emnet er at etter fullført utdanning skal allmennlegar ha ein reell og definert sluttkompetanse i praksisrettleiing innan primærhelsetenesta.
Læringsutbytte Learning Outcomes	EB_UTBYTTE	<p><i>Etter fullført praksisrettleiarutdanning har kandidaten følgjande sluttkompetanse relatert til rettleiing av studentar i praksisstudiar:</i></p> <p>1. Kunnskap Praksisrettleiar har</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunnskap om sentrale omgrep, teoriar, empiri og tradisjonar innan rettleiing • inngåande kunnskap om rettleiar sine roller og funksjonar i eit mangfaldsperspektiv og i ein fagleg og tverrprofesjonell yrkespraksis • inngåande kunnskap om relasjonar og kommunikasjon i eit rettleiingsperspektiv • inngåande kunnskap om læring og læringsprosessar <p>kunnskap om relevante lover, forskrifter og gjeldande styringsdokument, inkludert Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (skikkethetsforskriften).</p> <p>2. Ferdigheiter Praksisrettleiar kan etter gjennomført utdanning</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlegge og gjennomføre rettleiing individuelt og i grupper både innanfor eigen profesjon og tverrprofesjonelt • legge til rette for rettleiing og læringsaktivitetar i samsvar med måla for praksisstudiet (praksisperioden) • gjennomføre praksisrettleiing tilpassa studentens læreføresetnadar i samsvar med læringsutbytteomtalen og forventa arbeidskrav • observere praksissituasjonar og gi læringsfremmande tilbakemelding i tråd med mål for praksisstudiet • planlegge og gjennomføre vurdering av om læringsmåla er oppnådde, gjennomføre vurderingssamtale, samt gjennomføre løpande skikkavurdering • kunne analysere og kritisk reflektere over rettleiing som pedagogisk verksemd

		<ul style="list-style-type: none"> nytte ulike rettleiingsmodellar og -metodar, studentaktive læringsformer og rettleiingsteknologi i rettleiingspraksis <p>3. Generell kompetanse</p> <p>Praksisrettleiar kan</p> <ul style="list-style-type: none"> kritisk vurdere eiga rolle som rettleiar og konteksten for rettleiinga reflektere over eiga åtferd og kommunikasjon og grunnje eigen rettleiingspraksis identifisere og analysere utfordringar og etiske dilemma i rettleiing, og drøfte val av handlingsalternativ bruke kunnskapar og ferdigheiter i konflikthandtering og ved vanskelege samtalar
Krav til forkunnskapar	EB_KRAV	Cand.med./medisinsk embetseksamen/autorisasjon som lege i Norge
Tilrådde forkunnskapar	EB_ANBKRAV	
Studiepoengsreduksjon	EB_SPREDUK	Til emnet er det høve til å søke om studiepoengreduksjon på inntil 2 studiepoeng/50 timar som erstatning for utvalde delar av emnet. Nærare reglar om dette vert gitt etter opptak. Sjå eiga liste over andre utdanningsaktivitetar som gjer reduksjon.
Krav til studierett	EB_STUDRET	Cand.med./medisinsk embetseksamen/autorisasjon som lege i Norge. I tillegg er det krav om to års arbeidserfaring som lege etter autorisasjon.
Arbeids- og undervisningsformer Teaching and Learning Methods	EB_ARBUND (Erstattar EB_UNDMETO)	Arbeids- og undervisningsformer omfattar e-læring, fysiske samlingar med for- og etterarbeid, studentrettleiing i to praksisperiodar med tilhøyrande rettleiingsøvingar/-trening, refleksjonsoppgåver og videoopptak, problembasert læring i grupper/makker-par, digitale møter, lese relevant litteratur (rettleiingsteori), munnleg presentasjon (som del av sluttvurdering) og anna. Det er eit krav at studentane deltek på dei to fysiske samlingane og gjennomfører dei obligatoriske oppgåvene, inkludert gjennomføring av to praksisperiodar med student på allmennlegekontor.

<p>Obligatorisk undervisningsaktivitet</p> <p>Compulsory Assignments and Attendance</p>	<p>EB_OBLIGAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatorisk rettleiing av student i praksis på allmennlege-/fastlegekontor, i 2 ulike praksisperiodar og minst 6 veker kvar gong, med tilhøyrande rettleiingsøvingar med videoopptak, digitale møte i makkerpar og refleksjonsoppgåve. • To fysiske samlingar a 2 dagar • Fordjupningsoppgåve med presentasjon • 75 timar i valfrie modular á 1 studiepoeng <p>Fordjupning i litteratur for utvalde emne <i>og/eller</i> godkjenning av andre relevante utdanningsaktivitetar etter liste (sjå eige dokument).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anna: 40 timer obligatoriske oppgåver/tema, mellom anna om: <ul style="list-style-type: none"> - pasientkommunikasjon - konsultasjonsmodellar - skikkavurdering, mangfald og inkludering - psykologisk tryggleik og relasjonsbygging - tilbakemeldingskompetanse - toleranse for uvisse <p>og andre tema med relevans for praksisrettleiing</p>
<p>Vurderingsformer</p> <p>Forms of Assessment</p>	<p>EB_VURDERI</p>	<p><i>I dette emnet nyttar ein mappevurdering (samla sluttvurdering) basert på ulike enkeltdelar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Undervegsvurdering av makker (refleksjonsoppgåve, 1 per praksisperiode) • Sluttvurdering ved kursleiarar • Videoopptak av rettleiingssamtale, diskusjon med makker • Undervegsvurdering: refleksjonsoppgåve/-notat, 1000 ord. Ei oppgåve per praksisperiode. Tilbakemelding frå makker • Sluttvurdering/fordjupingsoppgåve som bygger vidare på refleksjonsoppgåvene, men som òg inkluderer litteratur. Oppgåva leggst fram på siste samling og godkjennast av kursleiar
<p>Hjelpemiddel til eksamen</p> <p>Examination Support Material</p>	<p>EB_HJELPEM</p>	

Karakterskala Grading Scale	EB_K-SKALA	Bestått/Ikkje bestått
Vurderingssemester Assessment Semester	EB_EKSSEM	Vår
Litteraturliste Reading List	EB_LEREM	Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.
Emneevaluering Course Evaluation	EB_EVALUER	Årleg evaluering
Programansvarleg Course Coordinator	EB_PROGANS	<i>Programstyret har ansvar for fagleg innhald og oppbygging av studiet og for kvaliteten på studieprogrammet og alle emna der.</i> Institutt for global helse og samfunnsmedisin, v/Det medisinske fakultet, UiB.
Emneansvarleg	EB_EMNANSV	Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Det medisinske fakultet
Administrativt ansvarleg Course Administrator	EB_ADMANSV	Det medisinske fakultet
Kontaktinformasjon Contact Information	EB_KONTAKT	Kursleiinga og administrativt ansvarleg kan kontaktast her: praksis.igs@uib.no

Vedlegg til emnebeskrivelsen:

- Detaljert studieplan
- Utdanningsaktiviteter i praksis
- Program for samlinger
- Liste over andre godkjente utdanningsaktiviteter for valgfrie moduler
- Foreløpig litteraturliste
- Oversikt over arbeidsgruppa

Detaljert studieplan for Masteremnet: Praksisrettlederutdanning i allmennmedisin (PRAM)

Modul	Arbeidskrav	Timeuttelling
E-læring	Forberedelse før samling I <ul style="list-style-type: none"> - Litteraturstudium om veiledning 2 t - Tilbakemeldingskompetanse 2t - Egne veiledererfaringer, 1t 	5 t
Samling I	Oppmøte på 2-dagers samling (se eget program)	15 t
E-læring	Etterarbeid etter samling I <ul style="list-style-type: none"> - Skikkethetsvurdering, 3t - Egne læringsmål for utdanningen, 2t 	5 t
E-læring	Konsultasjonsmodeller, 2t	2 t
Praksis I (Se også egen beskrivelse av utdanningsaktiviteter med student i praksis)	Veiledningsøvelser	10 t
	Erfaring med Mini-CEX	5 t
	Underveisvurdering med makker (etter plan)	5 t
	Videoopptak av veiledningssamtale	5 t
	Strukturert oppstarts-, midtveis- og sluttvurdering med student	10 t
	Refleksjonsoppgave I, tilknyttet student i praksis I	10 t
	Lese litteratur tilknyttet praksisveiledning	5 t
Praksis II (Se også egen beskrivelse av utdanningsaktiviteter med student i praksis)	Veiledningsøvelser	10 t
	Erfaring med Mini-CEX	5 t
	Underveisvurdering med makker (etter plan)	5 t
	Videoopptak av veiledningssamtale	5 t
	Strukturert oppstarts-, midtveis- og sluttvurdering med student	10 t
	Refleksjonsoppgave II, tilknyttet student i praksis II	10 t
	Lese litteratur tilknyttet praksisveiledning	5 t

Andre obligatoriske elementer mellom samlingene	E-moduler og webinar med tema: <ul style="list-style-type: none"> - Flerkultur og inkludering - Psykologisk trygghet, rollemodellering og relasjonsbygging - Klinisk beslutningslære og usikkerhetstoleranse 	13 t
Valgfrie moduler	Valgfrie moduler (3 studiepoeng) <ul style="list-style-type: none"> - 5 ulike «litteraturpakker» for fordypning i ulike tema, 1 studiepoeng for hver. - Se egen liste for relevante andre utdanningsaktiviteter som kan telle for inntil til sammen 3 studiepoeng 	75 t
	Fordypningsoppgave: Forberedelse til fremlegg i samling II	20 t
Samling II	Samling II, inkludert sluttevaluering. (Se eget program)	15 t

Sammenlagt

Tilsvarende

250 timer

10 studiepoeng

Veilederutdanningen og utdanningsaktiviteter med student i praksis - for leger som veileder medisinstudenter i primærmedisinsk praksis

A. Bakgrunn – Nasjonale veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene¹

UHR-Helse og sosial vedtok i februar 2018 veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene. Retningslinjene omfatter to dokumenter: en del som beskriver bakgrunn og premisser, og en del som viser vedtatte, veiledende retningslinjene i form av et sett av læringsutbyttebeskrivelser på masternivå, tilpasset et utdanningsomfang på 10 studiepoeng.

Læringsutbyttebeskrivelsene kan ses på som en definisjon av praksisveilederkompetanse og omfatter følgende:

Etter fullført praksisveilederutdanning eller tilsvarende, har praksisveiledere følgende sluttkompetanse relatert til veiledning av studenter i praksisstudier:

1. Kunnskap

Praksisveileder har

- kunnskap om sentrale begreper, teorier, empiri og tradisjoner innen veiledning
- inngående kunnskap om veileders roller og funksjoner i et mangfoldsperspektiv og i en faglig og tverrprofesjonell yrkespraksis
- inngående kunnskap om relasjon og kommunikasjon i et veiledningsperspektiv
- inngående kunnskap om læring og læringsprosesser
- kunnskap om relevante lover, forskrifter og gjeldende styringsdokumenter, inkludert forskrift om skikkethetsvurdering

2. Ferdigheter

Praksisveileder kan

- planlegge og gjennomføre veiledning individuelt og i grupper både innenfor egen profesjon og tverrprofesjonelt
- tilrettelegge veiledning og læringsaktiviteter i samsvar med praksisperiodens
- læringsutbyttebeskrivelser og arbeidskrav, og tilpasset studentens læreforutsetninger
- observere praksissituasjoner og gi læringsfremmende tilbakemelding i tråd med mål for praksisstudier
- planlegge og gjennomføre vurdering av måloppnåelse og vurderingssamtale, samt foreta løpende skikkethetsvurdering
- kunne analysere og kritisk reflektere over veiledning som pedagogisk virksomhet
- anvende ulike veiledningsmodeller og –metoder, studentaktive læringsformer og veiledningsteknologi

---

¹ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/veiledende-retningslinjer-for-praksisveiledere-i-helse-og-velferdstjenestene/>

3. Generell kompetanse

Praksisveileder kan

- kritisk vurdere egen veilederrolle og konteksten for veiledningen
- reflektere over egen atferd og kommunikasjon og begrunne egen veiledningspraksis
- identifisere og analysere utfordringer og etiske dilemma i veiledning, og drøfte valg av handlingsalternativer
- anvende kunnskaper og ferdigheter i konflikthåndtering og vanskelige samtaler

Det finner mange måter å nå disse læringsutbyttene på, men som et minimum bør utdanningstilbudet legge til rette for at kandidaten leser noe teori, gis anledning til å diskutere/reflektere over teori og forskning om veiledning, reflektere over egne erfaringer og rolle samt gis mulighet for å trene. Kollegastøtte vil være en sentral arbeidsform.

Arbeidsgruppen anser følgende innholdskomponenter som særligviktige:

- grunnleggende om læring i en arbeidslivskontekst
- læringsmiljø og veileder-student-relasjon
- tilbakemeldingskompetanse
- reflektere over egen veilederrolle, inkl. styrker og forbedringspunkter
- å håndtere oppfølging av svake studenter, konflikter og etiske dilemma
- skikkethetsvurdering
- regelverk, gjeldende retningslinjer og studentens studieplan
- praktisk veiledererfaring

B. Utdanningsaktiviteter med student i praksis:

Av de 250 timene som skal inngå i veilederutdanningen skal 100 timer gjennomføres som veiledningspraksis. Denne praksisen skal gjennomføres gjennom veiledning av 6. års medisinstudenter som ved UiB har 6 ukers perioder i primærmedisinsk praksis. Én slik studentperiode tilsvarer 2 utdanningstimer daglig i 30 dager. Til disse periodene legges det relevante utdanningsaktiviteter som veilederkandidatene skal gjennomføre mens studentene er i praksis. Disse innebærer strukturerte veiledningsoppgaver, refleksjon over egen veiledning og utvikling som veileder samt tilbakemelding i form av blant annet vurderingssamtale med makker etter videoopptak av veiledning.

Den første bolken med 50 utdanningstimer (Praksis I) legges *etter* et 25 timers introduksjonskurs (Samling I, med for- og etterarbeid) i veilederutdanningen. Praksis II (50 utdanningstimer) legges *før* et 25 timers avslutningskurs (Samling II, med avsluttende fordypningsoppgave i forkant) i veilederutdanningen. Vurdering av veilederkandidat vil bli gjennomført underveis som medkandidatvurdering og sluttvurdering av kursledelse i forbindelse med Samling II.

Samling I og II vil gå over 2 dager med 1 felles dag, og hver sin separate kursdag - altså over totalt 3 dager, og arrangeres en gang i året, tentativt vår/juni. På fellesdagen vil Samling II-deltakerne legge frem fordypningsoppgaver for hverandre og Samling I-deltakerne. En regner med at de fleste veilederkandidatene vil fullføre sin veilederutdanning i løpet av 1 år, men det vil også være mulig å gjøre det over 2 år.

De 100 utdanningstimene i veiledningspraksis vil først og fremst være veiledning av medisinstudenter i kurativ praksis på fastlegekontor. En del av den tellende veiledningspraksisen vil imidlertid også kunne foregå utenfor fastlegekontorene, i andre primærmedisinske tjenester der veilederkandidaten er involvert gjennom sitt arbeid. Dette inkluderer sykehjem, legevakt, helsestasjon / ungdomshelsestasjon, kommuneoverlegetjeneste, smitteverntjeneste, hjemmetjeneste, kommunalt psykisk helsevern, kommunal akutt døgnenhet (KAD), NAV-kontor, skolehelsetjeneste, bedriftshelsetjeneste, rusomsorg, barnevern, flyktningehelsetjenesten, frisklivssentral og fengselshelsetjeneste.

Tre pedagogiske søyler

I veiledningspraksis legger en opp til at veilederkandidaten bruker de tre pedagogiske søylene som skisseres nedenfor. Veilederkandidatene kommer til å bli satt sammen to-og-to på Samling I, slik at alle kandidatene får en *makker* gjennom hele veilederutdanningen (ved behov dannes makker-trioer).

1. Veilederkandidatens læringspunkter

I Samling I vil veilederkandidaten få en innføring i grunnleggende kunnskaper og prinsipper om veiledning. Før Praksis I skal kandidaten tenke over bestemte tema som er ønskelig å ha ekstra fokus på i veiledningen og formulere egne læringsmål. De fleste medisinstudenter i praksis vil ha begrenset erfaring med en del kliniske prosedyrer og problemstillinger. Noen studenter kan ønske å lære om hvordan de kan takle spesielle pasientgrupper på en best mulig måte. Mange har behov for å høre hvordan legen kan bevare arbeidsglede og overskudd.

Før start på Praksis I skal veilederkandidaten spesifisere tre læringspunkter for veiledningspraksisen. Tilsvarende skal det skrives tre nye læringspunkter før Praksis II, der en også dokumenterer en progresjon i veilederutdanningen. Læringsmålene skal diskuteres og konkretiseres i samarbeid med makker.

2. Veiledningspraksis – tilbakemelding, trening og refleksjon

Studentpraksis er en viktig mulighet for veilederkandidaten til å få konkrete tilbakemeldinger på egen veiledningspraksis. Dette vil bli gjort gjennom strukturerte tilbakemeldinger fra studentene, direkte observasjon av veiledning av makker på praksisbesøk, tilbakemelding på videoopptak fra makker i digitalt møte. Dessuten i diskusjon med andre veilederkandidater og undervisere i samling II. Tilsvarende skal veilederkandidaten gjennom praksisbesøk eller digitalt møte observere og gi tilbakemelding på makkers veiledning. Veilederkandidaten må få *konkret* tilbakemelding på hva som faktisk blir sagt i veiledningen. Frem- og tilbakemeldingskompetanse utgjør en vesentlig del av Samling I og forberede kandidatene på denne tilbakemeldingen til hverandre. Generelle utsagn som "bra" og "knappt" har begrenset virkning hvis de ikke begrunnes konkret. La veilederkandidaten evaluere sin egen veiledning først. Hva gjorde hun/han etter egen oppfatning bra? Hvilke forandringer og forbedringsforslag har kandidaten selv?

Deretter kommer medisinstudentens/makkers/andre veilederkandidaters/underviseres tilbakemeldinger: Hva gjorde veilederkandidaten bra? Har tilbakemelderne noen tanker om hva som kunne vært gjort annerledes? Få i gang en samtale. Ved praksisperiodens avslutning skal det gjennomføres en samtale mellom veilederkandidat og medisinstudent – der veilederkandidaten også får konkrete skriftlige tilbakemeldinger fra studenten på veiledningen. Det er viktig at veilederkandidaten kommer tidlig i gang med tett oppfølging av studenten. Inviter studenten til konkrete tilbakemeldinger på egen veiledning, og legg til rette for en stemning som gjør det greit for studenten også å komme med konstruktiv kritikk av veiledningen. Diskuter hva som er mulige forbedringspotensialer i veiledningen.

Én gang pr. uke skal veilederkandidaten ha et veiledningsmøte der det også settes av tid til at studenten skal kunne gi konkret tilbakemelding på veiledningen. Veilederkandidaten skal i løpet av Praksis I skrive en tekst på 1000 ord (Refleksjon I) om tema som har vært tatt opp disse veiledningsmøtene. Det skal ikke bare være en oppsummering av faktiske hendelser, men en refleksjon over hva som fungerte bra i veiledningen, hva som var utfordrende samt forbedringspotensialer. Refleksjon I skal ha fokus på den konkrete veiledningen av medisinstudenten. Teksten skal diskuteres med makker i eget digitalt møte.

I Praksis II skal veilederkandidaten skrive en ny tekst på 1000 ord (Refleksjon II) der det tas utgangspunkt i et veiledningsmøte som huskes godt fordi den var lærerik eller gjorde særlig inntrykk. Det kan f.eks. være et veiledningsmøte som fungerte spesielt godt – eller som skar seg. Beskriv hovedpunktene i veiledningen og legg vekt på hvordan du resonnererte i møtet med studenten. Hvorfor gjorde akkurat dette veiledningsmøtet inntrykk på deg? Hvorfor veiledet du som du gjorde? Når du tenker på veiledningsmøtet i ettertid – hva kunne eventuelt vært gjort annerledes? Det er også ønskelig at du løfter fram personlige sider ved å veilede, beskriv gjerne dine egne reaksjoner og følelser. Refleksjon II skal altså ha fokus på egen veilederrolle, og gjennom fagtermer og teoribruk fra veiledningslitteratur dokumentere en progresjon i veilederkompetanse fra teksten skrevet i Refleksjon I.

Følg disse retningslinjene:

Gi oppgaven en kort tittel, du må anonymisere studenten.

Ta med viktige detaljer fra veiledningsmøtet, hva ble sagt og gjort, beskriv studentens følelser.

Beskriv resonnerementet du fulgte i veiledningen – og hva det konkret førte til.

Beskriv dine egne tanker og følelser under veiledningen.

3. Profesjonalitet – faglig livserfaring

Studentene som er utplassert er i startfasen av å få faglig livserfaring og danne sin personlige profesjonalitet. Faglig livserfaring omfatter holdninger og innsikter som det tar tid å tilegne seg, men diskusjon av disse emnene kan gi studenten innblikk i yrkeslivet som nærmer seg. Veilederkandidaten skal som del av sin veilederutdanning ha samtaler med studentene hvor dere skal diskutere noen av problemstillingene nedenfor

- **Selvinnsikt.** Å bli kjent med seg selv. Legen selv er et viktig legemiddel i pasientens tilfriskning. Hvordan kjenner du og bruker du dette legemidlet? Som veileder kan du fortelle noe om dine sterke og svake sider til studenten.
- **Oppmerksomhet om egen rolle i samhandling.** Som lytter er du med og former sykehistorien som pasienten forteller. Som veileder kan du formidle til studenten hvilke teknikker du bruker for å få pasienten til å åpne seg.
- **Å leve med tillit, usikkerhet og ansvar.** Tillit, usikkerhet og ansvar følger hverandre og medfører vurderinger som krever etisk refleksjon. Under praksisperioden vil studenten i egne konsultasjoner eller i konsultasjoner sammen med veilederkandidat få erfaring med å motta tillit og å ha ansvar. I tillegg vil alle oppleve ulike grader av usikkerhet. Hvordan vil du som veileder samtale med studentene hvordan de kan leve med usikkerhet?
- **Å bevare arbeidsglede.** De fleste allmennleger opplever klinisk praksis som et givende arbeid. Men det kan også til tider være krevende, personlig og følelsesmessig. Hvilke mestringsstrategier bruker du som veileder for å beholde arbeidsglede? Hvordan vil du veilede en student om hvordan leger skal forholde seg til urimelige beskyldninger eller verbale angrep fra pasienter - uten å gå rett i forsvar?

Verktøy for strukturert tilbakemelding til medisinstudent

Veilederkandidat skal fylle ut skjemaet Mini-CEX etter 2 uker og etter 6 ukers praksis, se [Mini-CEX - CAME - NTNU](#)

Veilederkandidaten skal også vurdere studentens skikkethet. En student som utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til de pasientene studenten vil komme i kontakt med under praksisstudiene - eller under fremtidig yrkesutøvelse - er ikke skikket for yrket.

Bruk av Mini-CEX og problemstillinger knyttet til skikkethetsvurdering skal diskuteres med makker i digitale møter.

Veilederutdanningen

– oppsummering av oppgaver i veiledningspraksis

1. *Læringspunkter:* På Samling I skal veilederkandidaten spesifisere tre viktige læringspunkter for Praksis I. Tilsvarende skal det mellom praksisperiodene formuleres tre nye læringsmål for Praksis II, der en også dokumenterer en progresjon i veilederutdanningen. Læringspunktene skal diskuteres og konkretiseres i samarbeid med makker, og skal sendes til kursledelsen på Samling I og før Praksis II. Kursledelsen vil og tilbakemelding på læringspunktene.
2. *Videoopptak:* Veilederkandidaten skal i løpet av Praksis I og Praksis II ta til sammen to videoopptak (ett opptak i hver praksisperiode) av veiledningsmøter med student. Makker skal gi tilbakemelding til veilederkandidaten på begge videoopptakene. Veilederkandidat skal gi tilsvarende tilbakemelding til makker. En skal vektlegge progresjon i veilederkompetansen fra Praksis I til Praksis II. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at medkandidatvurdering er gjennomført.
3. *Veiledningstrening:* Veilederkandidaten skal i løpet av Praksis del I skrive en tekst på 1000 ord (Refleksjon I) om tema som har vært tatt opp veiledningsmøtene med studenten, hva som har fungert bra, forbedringspotensialer og progresjon hos studenten. Teksten skal diskuteres med makker i eget digitalt møte. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at medkandidatvurdering er gjennomført.
4. *Veiledningserfaring:* Veilederkandidaten skal ila Praksis II skrive en tekst på 1000 ord (Refleksjon II) der det tas utgangspunkt i et veiledningsmøte som huskes godt fordi den var lærerik eller gjorde spesielt inntrykk. Det kan f.eks. være et veiledningsmøte som fungerte spesielt godt – eller som skar seg. Teksten skal diskuteres med makker i eget digitalt møte. Det skal dokumenteres en progresjon i veilederkompetanse fra Refleksjon I til Refleksjon II. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at medkandidatvurdering er gjennomført.
5. *Vurdering av student:* Veilederkandidat skal i Praksis I og II fylle ut skjemaet Mini-CEX etter 2 og 6 ukers praksis. Bruk av Mini-CEX skal diskuteres med makker i digitale møter, både for Praksis I og Praksis II. En skal vektlegge progresjon i vurderingskompetansen fra Praksis I til Praksis II. I tillegg skal kandidat og makker diskutere problemstillinger knyttet til skikkethetsvurdering, et emne som vil inngå i Samling I. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at møtene om studentvurdering er gjennomført.

UNIVERSITETET I BERGEN

Praksisrettleiing- samlingar

Programoversikt, samling I og II

Dag 1 - Læring i praksis - 9t.

08:00-08:15	Velkomen og introduksjon	Knut Eirik Eliassen
08:15-09:00	Refleksjon: Mine egne erfaringer med rettleiing som rettleiar og som student sjølv	Knut Eirik Eliassen / Edvin Schei
09:00-09:15	<i>Pause</i>	
09:15-10:00	Introduksjon til rettleiing som pedagogisk fagfelt	Monika Kvernenes
10:00-10:15	<i>Pause</i>	
10:15-11:00	Kva kjenneteikner læring i praksis?	Monika Kvernenes
11:00-11:15	<i>Pause</i>	
11:15-12:00	Medisinstudiet i Bergen (Norge) og læring i praksis	Steinar Hunskår
12:00-13:00	<i>Lunch</i>	
13:00-15:00	Fram- og tilbakemeldingsworkshop	Julie Solberg Knutsen
15:00-15:15	<i>Pause</i>	
15:15-16:00	Veilederutdanning - har fastleger kapasitet til mere?	Gunnar T. Bondevik
16:00-16:15	<i>Pause</i>	
16:15-17:00	Pasient- og studentperspektivet i praksis og rettleiing	Inga-Cecilie Sørtveit / Knut Eirik Eliassen
17:00-17:15	<i>Pause</i>	
17:15-18:00	Læreboka i allmenmedisin som ressurs i rettleinga	Steinar Hunskår

Dag 2 (Kull 1) og 3 (Kull 2) Rettleiing, teori og praksis - 6t.

08:00-08:15	<u>Kull 1</u> : oppsummerer: Kva har vi lært?	Julie S. Knutsen		<u>Kull 2</u> : Status egne læringsmål	Monika Kvernenes
08:15-09:00	<u>Kull 1</u> : Korleis førebuast studentene før praksis?	Knut Eirik Eliassen / Edvin Schei		<u>Kull 2</u> : Erfaringar frå eigen rettleiing med student	Sharline Riiser
09:00-09:15	<i>Pause</i>				
09:15-11:00	Felles workshop : Betyding av venlegheit for læring i praksis	Edvin Schei / Knut Eirik Eliassen	←	<u>Kull 2</u> : Deler frå egne erfaringer	
11:00-11:15	<i>Pause</i>				
11:15-12:00	<u>Kull 1</u> : Kva skal være mine læringsmål i rettleiarutdanninga?	Steinar Hunskår / Monika Kvernenes		<u>Kull 2</u> : Korleis kan vi gjere rettleiarrolla handterbar?	Inga-Cecilia Sørheim
12:00-13:00	<i>Lunch</i>				
13:00-15:00	Felles workshop : Skrivning som læring - Refleksjonsnotat. Korleis gjer vi det?	Knut Eirik Eliassen / Edvin Schei	←	<u>Kull 2</u> : Deler frå egne erfaringer	
15:00-15:15	<i>Pause</i>				
15:15-15:45	Oppsummering og evaluering – vel heim!	Gunnar T Bondevik	Knut Eirik Eliassen		

Dag 4 (Kull 2)– Min veg vidare som rettleiar? 9t.

09:00-09:15	Kva har vi lært frå arbeidskrava i praksis?	Steinar Hunskår
09:15-11:00	Tverrfaglig samarbeidslæring – parpraksis som eksempel	Monika Kvernes / Julie Solberg Knutsen
11:00-11:15	<i>Pause</i>	
11:15-12:00	Dei "vanskelege" samtalene	Edvin Schei
12:00-12:15	<i>Pause</i>	
12:15-13:00	Mangfald og fleirkultur i rettleing	Ekstern underviser?
13:00-14:00	<i>Lunch</i>	
14:00-16:00	Workshop: Skam i praksis vs psykologisk tryggleik	?
14:00-15:00	Skikkavurdering	Gunnar T. Bondevik
15:00-15:15	<i>Pause</i>	
15:15-16:00	(Eigen-)vurdering og min veg vidare som rettleiar	Knut Eirik Eliassen +
16:00-16:15	<i>Pause</i>	
16:15-18:00	Arbeidsplassen som læringsarena Kollegastøtte Rolleforståelse Evaluering og vel heim!	Gunnar T. Bondevik / Knut Eirik Eliassen

Valfrie modular og tema (75 timar / 3 STP)

Bakgrunn

I utdanningsprogrammet er det sett av ei kvote på **75 timar eller 3 STP** for valfrie modular. Dette er ein del av utdanninga som kan oppnåast ved å ta eitt eller fleire modular frå ei liste (sjå nedanfor), men slik at summen vert minst 3 STP.

Mange av personane som ønskjer å ta dette utdanningstilbodet har tileigna seg rettleiingsfagleg kompetanse på andre måtar – gjennom erfaring, andre relevante utdanningstilbod, relevant kompetansehevande verksemd eller eiga spesialistutdanning. Mange deltek også i rettleiing av andre typar kandidatar, som LIS1 og ALIS, og har gjerne også noko kursing i høve denne typen rettleiing. For desse kan det vere aktuelt å få dokumentert noko av kompetansen sin gjennom ei alternativ rute, der opparbeidd kompetanse av ymse slag kan godkjennast som del av utdanningsprogrammet. Dette betyr at ein kan få vurdert ulike erfaringar, formelle og uformelle, i høve til timar/STP.

Kandidaten må sjølv dokumentere timane/modulane og at kravet om 75 timar/3 STP er oppnådd gjennom ei mappe som inneheld adekvate kursbevis, vitnemål eller annan dokumentasjon. Denne skal lastast opp i MittUiB.

For dei som ikkje har eksterne aktivitetar som tilfredsstillar nok timar/studiepoeng, tilby utdanninga modulane «Litteraturstudium I-V», som kvar utgjer 1 STP. Her kan kandidatane velje litteraturpakkar etter tema, og dei som treng alle valfrie timar frå denne aktiviteten, må altså velje 3 pakkar.

Tabell: Oversikt over teljande erfaring med førehandsgodkjente timar/studiepoeng samt tilbodet om litteraturmodular.

Utdanningsfagleg erfaring	Studiepoeng	Rettleiing for vurderinga	Dokumentasjonsform
Godkjent spesialist i allmenmedisin	1	Godkjenning frå Helsedirektoratet	Utskrift/kopi av godkjenningsdokument
Godkjent utdanning som grupperettleiar for spesialistutdanninga i allmenmedisin	2	Vanlegvis kurs og andre utdanningsaktivitetar tilsvarande 72 timar	Godkjenning/kursbevis
Rettleiing av LIS1-lege i allmenpraksis	0,5	Gjennomført rettleiing av LIS1-lege 2 gongar i ulike tidsperiodar a 6 månadar	Dokumentasjon av gjennomført rettleiing
Rettleiing av spesialistkandidat (ALIS)	0,5- 1	Gjennomført rettleiing av ALIS-lege. Ein ALIS i 2 år gir 0,5 STP, ein ALIS i 4 år eller 2 ALIS i 2 år gir 1 STP	Dokumentasjon av gjennomført rettleiing
Kurs i rettleiing av LIS1-legar og ALIS-legar	0,5	Gjeld ulike kurs, men samla minst 15 timar	Godkjenning/kursbevis
Litteraturstudium	1, 2 eller 3	Det blir gitt tilbod om fem ulike «litteraturpakkar» som kvar er på 25 timar = 1 STP. Det er krav til gjennomgått litteratur (liste) samt gjennomgått vurdering	Eigenerklæring om gjennomgått litteratur samt godkjent vurdering
Utdanningsfagleg vitenskapleg publikasjon	0,5-1	Fagdidaktiske publikasjonar og forskning innan medisinsk pedagogikk. Berre som førsteforfattar i fagfellevurdert tidsskrift. Internasjonal publikasjon gir 1 STP, nasjonal publikasjon gir 0,5 STP	Publisert artikkel. Søkar må kort greie ut om sitt bidrag i artikkelen
Utdanningsfagleg kongress eller konferanse med eige bidrag (poster eller innlegg)	0,25-1	Relevans for utdanningsfagleg kompetanse. Internasjonale (AMEE) kongressar gir 0,5 STP, nasjonale møter 0,25 STP	Vedlagt poster eller konferansepresentasjon samt program. Søkar skal vere førsteforfattar eller framleggar
Gjennomført studiepoenggjevande emne i praksisrettleiing for helseprofesjonar ved anna universitet eller høgskule siste 5 år	0,5-3	Studiepoenggjevande emne på masternivå i praksisrettleiing for helseprofesjonar vert tilbode ved fleire institusjonar. Eit døme er UiB sitt MEDPVEI603, som gir 3 STP	Vitnemål/kursbevis

Foreløpig litteraturliste for masteremnet «Praksisrettleiarutdanning i allmenntidisin», April 2024¹

Kjernelitteratur:

Kvernenes M & Schei E. Legers læring – Veileder i medisinsk pedagogikk. Fagbokforlaget, 2022.

Hunskår S (red.). 4. utgave. Allmenntidisin. Gyldendal, 2023.

Tveiten, S. (2019) 5.utgave *Veiledning mer enn ord*. Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke

Lauvås,P. & Handal,G. (2014) *Veiledning og praktisk yrkesteori*. Cappelen Damm AS.

Tveiten, S og Iversen, A (2018). *Veiledning i høyere utdanning. En vitenskapelig antologi*. Bergen: Fagbokforlaget.

Annen relevant litteratur:

Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. To be or not to be supervisors for medical students in general practice clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2024 Apr 11:1-8. doi: 10.1080/02813432.2024.2337063. Epub ahead of print. PMID: 38602196.

Tim Dornan, Richard Conn, Helen Monaghan, Grainne Kearney, Hannah Gillespie & Deirdre Bennett (2019) Experience Based Learning (ExBL): Clinical teaching for the twenty-first century, *Medical Teacher*, 41:10, 1098-1105, DOI: 10.1080/0142159X.2019.1630730

Whelan B, Hjörleifsson S, Schei E. Shame in medical clerkship: "You just feel like dirt under someone's shoe". *Perspect Med Educ*. 2021 Oct;10(5):265-271. doi: 10.1007/s40037-021-00665-w. Epub 2021 May 5. PMID: 33950359; PMCID: PMC8505567.

Valestrand EA, Whelan B, Eliassen KER, Schei E. Alienation in the Teaching Hospital: How Physician Non-Greeting Behaviour Impacts Medical Students' Learning and Professional Identity Formation. *Perspect Med Educ*. 2024 Apr 18;13(1):239-249. doi: 10.5334/pme.1185. PMID: 38638636; PMCID: PMC11025575.

David Nicol (2010) From monologue to dialogue: improving written feedback processes in mass higher education, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 35:5, 501-517, DOI: [10.1080/02602931003786559](https://doi.org/10.1080/02602931003786559)[Links to an external site.](#)

Subha Ramani & Sharon K. Krackov (2012) Twelve tips for giving feedback effectively in the clinical environment, *Medical Teacher*, 34:10, 787-791, DOI: [10.3109/0142159X.2012.684916](https://doi.org/10.3109/0142159X.2012.684916)[Links to an external site.](#)

Subha Ramani, Karen D. Könings, Shiphra Ginsburg & Cees P. M. van der Vleuten (2019) Twelve tips to promote a feedback culture with a growth mind-set: Swinging the feedback pendulum from recipes to relationships, *Medical Teacher*, 41:6, 625-631, DOI: [10.1080/0142159X.2018.1432850](https://doi.org/10.1080/0142159X.2018.1432850)[Links to an external site.](#)

Knutsen, Julie: Podkast: [Podkast Fram- og tilbakemelding 1.mp3](#)[Links to an external site.](#)

---

¹ Oppdatert litteraturliste vil foreligge i MittUiB innen 1.6. 2024 og oppdateres hvert semester

Lauvås, P., Lycke, K. & Handal, G. (2016) *Kollegaveiledning med kritiske venner*. Cappelen Damm AS

Jocelyn Lockyer, Carol Carraccio, Ming-Ka Chan, Danielle Hart, Sydney Smee, Claire Touchie, Eric S. Holmboe, Jason R. Frank & on behalf of the ICBME Collaborators (2017). Core principles of assessment in competency-based medical education, *Medical Teacher*, 39:6, 609-616, DOI: 10.1080/0142159X.2017.1315082 To link to this article: <https://doi.org/10.1080/0142159X.2017.1315082>

Ten Cate, O., & Durning, S. (2007). Peer teaching in medical education: twelve reasons to move from theory to practice. *Medical teacher*, 29(6), 591-599. Tilgjengelig fra: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01421590701606799?casa_token=wxJyXniraYQAAAAA%3AJoY5fdVU2JZfAKmzJWomxwuWJFUXWrMEwFxy4zkOrkA0gTvcKfmAgBKCVy1EYmtHJGBIw5efVdjtq&journalCode=imte20 Links to an external site.

UiBs ressurs-side: <https://www.uib.no/ledelsen/109424/skikkethetsvurdering-ved-uib>

Forskrift om skikkethetsvurdering: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859> Links to an external site.

Den viktige og vanskelige skikkehetsvurderingen: <https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN1893-8981-2015-01-02> Links to an external site.

Gjerde, S. (2010) *Coaching. hva - hvorfor - hvordan*. Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke

Eide, H. & Eide, T. (2013) *Kommunikasjon i relasjoner. - samhandling, konfliktløsning og etikk*. Gyldendal Norsk Forlag AS

Rolfe, G., Jasper, M. & Freshwater, D. (2011) *Critical reflection in practice*. Palgrave Macmillan
Illeris, K. (2012) *Læring* Gyldendal Norsk Forlag AS.

Svare, H. (2008) *Den gode samtalen: kunsten å skape dialog*. Pax forlag.

Hattie, J. and Timperley, H. (2007) *The Power of Feedback*. *Review of Educational Research* Vol. 77, No. 1, pp. 81–112. University of Auckland.

Kinsella, A.E (2010) *The art of reflective practice in health and social care: reflections on the legacy of Donald Schön*, *Reflective Practice*, 11:4, 565-575, DOI: 10.1080/14623943.2010.506260

Rolfe, G (2014) *Rethinking reflective education: What would Dewey have done?* *Nurse Education Today* 34 (2014) 1179-1183

Lawlor, K.B & Hornyak, M. J. (2012) *SMART goals: How the application of SMART goals can contribute to achievement of student learning outcomes*. *Developments in Business Simulation and Experiential Learning*, volume 39, 2012

Margaryan, A., Collis, B. & Cooke, A. (2004). Perspectives on practice: activity-based blended learning. *Human Resource Development International*, 7(2), 265–274.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society. The development og Higher Psychological Processes*. Cambridge, Massachussets, London, England. Harvard University Press.

Wenger, E. (1998). *Communities of practice: learning, meaning and identity*. Cambridge: University Press.

Arbeidsgruppa bak Masteremnet «Praksisrettleiing i allmenmedisin (PRAM)»

Steinar Hunskaar

Professor emeritus i allmenmedisin v/Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen, Prosjektleder FRONESIS-prosjektet

Karen Haugvaldstad

Rådgiver i Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest, Bergen kommune. Prosjektkoordinator i FRONESIS.

Julie Solberg Knutsen

Lege og stipendiat i FRONESIS-prosjektet, v/Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen

Monika Kvernenes

Førsteamanuensis i medisinsk og helsefaglig pedagogikk og enhetsleder for Enhet for læring, Universitetet i Bergen

Tane Holm Høisæter

Rådgiver og læringsdesigner ved UiB Videre

Gunnar T. Bondevik

Professor i allmenmedisin v/Institutt for globale helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen, Fylkeskoordinator allmenmedisinsk praksis Vestland/Hordaland

Knut Eirik R. Eliassen

Førsteamanuensis i allmenmedisin v/Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen, Daglig leder FRONESIS-prosjektet

Bakgrunn

[UiBs studieforskrift](#) blei vedteken i juni 2023 og er eit reglement som implementerer reglar frå [universitets- og høgskulelova](#), og som fastset ei rekke reglar knytt til studia ved UiB.

Stortinget vedtok i februar 2024 ei ny universitets- og høgskulelov som skal gjelde frå 1. august 2024. Den nye lova, og erfaring knytt til praktiseringa av den nye forskrifta, gjer det nødvendig å gjere enkelte justeringar i forskrifta.

Generelt kan vi vise til utdanningsutvalet si [sak nr. 7/24 \(lenke direkte til pdf\)](#) om same tema, der det blei bede om at saka kom attende med enkelte endringar. Det er gjort endringar i punkta som gjeld sensurfrist, nye krav til talet sensorar (mv.), og pause og utsett studiestart.

Enkelte av endringane er ei direkte følge av vedtaking av ny universitets- og høgskulelov:

- Tilvisingar til føresegner i lova, som ikkje lenger vil vere riktige
- Styrking av norsk som undervisningsspråk i lova.
- Vedtaking av lengre sensurfrist, frå tre veker til femten verkedagar.
- Nye krav til talet sensorar og justering av tilknytingskravet for eksterne sensorar.

Nokre forslag kjem etter innspel frå brukarane av forskrifta og er meint for å oppklare eller gjere små justeringar. Det gjeld punkta om:

- Rettskriving og språklege justeringar
- Fastsetjing av utdanningsplan og tap av studierett.
- Åtvaringar ved forstyrrende åtferd
- Timeplanar
- Enkelte presiseringar knytt til blind sensur
- Samansetjing av bachelorgrad
- Eksamensforsøk

Medan andre punkt er meint som ei reell justering av UiBs forskrift:

- Pause og utsett studiestart
- Delegering av endringsmyndigheit
- Regulering av plagiatkontroll

Forslaga blir lagde fram i denne rekkefølga og med ei kort grunngiving. Ny forskriftstekst er markert i *kursiv* skrift medan forskriftstekst som vi foreslår å fjerne er markert med ~~gjennomstreking~~ (der det er oppklarande).

Oppdatere tilvisingar til lov

Nokre endringar må gjerast fordi tilvisingane til universitets- og høgskulelova elles vil bli feil som følge av den nye lova. Det gjeld for forskrifta

Føresegn	Noverande tilvising	Ny tilvising
§ 4-5 (4)	«§ 4-7 (1) og (2) og § 4-8 (3)»	«§§ 12-4 og 12-5»
§ 5-2 (1) a	«§ 4-3 d»	«§ 10-6 (2)»
§ 5-4 (1)	«§ 4-3 c»	«§ 10-5»
§ 5-8 (1)	«§ 3-5e»	«§ 9-1»
§ 5-8 (1)	«§ 3-5 (3)»	«§ 9-3 (2)»
§ 5-9 (1)	«§ 3-5 (1), § 3-5a, § 3-5b og § 3-5f»	«§§ 9-2, 9-3 (1), 9-4 og 9-5 »
§ 8-1 (4)	«§ 4-8 (3)»	«§ 12-4 (3) og (4)»
§ 9-1 (3)	«§ 5-2 og § 5-3»	«§§ 11-8 til 11-10»
§ 9-6 (1)	«§ 5-3»	«§ 11-8»

Styrking av norsk undervisningsspråk

Stortinget styrkar norsk som undervisningsspråk i den nye universitets- og høgskulelova § 2-1 (3), som lyd:

«Undervisningsspråket skal være norsk eller samisk. Institusjonene kan gjøre unntak dersom det er faglig begrunnet.»

Den gamle lova hadde ikkje ei tilsvarande føresegn, berre det meir generelt og overordna ansvaret for «vedlikehold og videreutvikling av norsk fagspråk» (som også er vidareført i den nye lova). Den nye føresegna krev at alle unntak frå norsk (eller samisk) som undervisningsspråk må grunnngivast fagleg. Departementet utdjuar i førearbeida at undervisningsspråket er det munnlege språket som blir brukt i undervisinga, og elles at

«Det kan både være behov for permanente unntak, for eksempel når studieenheten innebærer opplæring i fremmedspråk eller retter seg primært mot internasjonale studenter, og midlertidige unntak, for eksempel når det sjølv er tilgang på norsk- eller samiskspråklige undervisere med den nødvendige fagkompetansen.»¹

For å følge opp denne lovendringa, bør noverande § 6-4 i UiB si studieforskrift endrast, på denne måten:

§ 6-4. Undervisningsspråk

Undervisinga på ~~obligatoriske emne på eit bachelorprogram~~ skal som hovudregel vere på norsk. Det kan gjerast unntak av faglege grunnar som må vere i tråd med universitetet sine språkpolitiske retningslinjer.

Kva for språk eit emne skal undervisast i blir fastsett av fakultetet i emneskildringa, jf. forskrifta [§ 2-3 \(2\) bokstav f](#). Det vil vere opp til fakultetet å sikre at unntak frå hovudregelen om norsk undervisningsspråk er grunnngive fagleg, i samarbeid med det aktuelle fagmiljøet.

Departementet legg samstundes til grunn at slike unntak skal vere mellombelse, og det kan vere naturleg å vise til regjeringa sin [Handlingsplan for norsk fagspråk i akademia](#). Føresegna refererer til [UiBs språkpolitiske retningslinjer](#), og ein kan vanskeleg sjå føre seg at fakulteta ser bort frå eit slikt dokument som er vedtatt av universitetsstyret. Det er likevel verdt å merke seg at retningslinjene blei skrivne før det nye lovkravet, og opnar for engelskspråklege emne på andre grunnlag enn lova.

Med tida kan UiB vurdere å revidere dei språkpolitiske retningslinjene om utdanning, for å gi betre rettleiing til fakulteta, og skiljet departementet legg opp til i permanente og mellombelse unntak.

Sensurfrist – femten verkedagar

Stortinget innfører ved lovendringa ein ny hovudregel om sensurfrist – at det skal vere femten verkedagar i staden for tre veker. Endringa inneber at ein kan legge til for raude kvardagar under sensurperioden. Dette vil gi ekstradagar når sensurperioden går over jul, påske, dei raude dagane i mai, mv. Behovet for å bruke lengre tid i andre avsnitt kan vere ved sjukdom hjå ein eller fleire sensorar, tekniske problem, og liknande.

Forslaget går ut på å implementere regelen om sensurfrist i UiB si studieforskrift, slik at ein går bort frå dagens frist på tre veker.

---

¹ [Prop. 126 L \(2022–2023\)](#) (side 64).

Lova legg også opp til at unntak frå sensurfristen kan handsamast på ein annan måte. Etter dagens lov er det «styret selv» som kan vedta lengre sensurfristar. Ei slik formulering inneber eit delegeringsforbod som no er tatt bort. Det er ikkje hensiktsmessig at saker som i praksis kan gjelde sjukdom hjå ein enkeltsensor skal handsamast av universitetsstyret, så det er positivt at slike avgjersle kan delegerast. Forslaget her legg opp til at det er universitetsdirektøren som skal treffe slike vedtak, og bakgrunnen er hovudsakleg at det er Studieavdelinga som sakshandsamar slike søknader.

Ny § 9-5 vil då lyde

(1) Vanleg sensurfrist er ~~første kvardag tre veker etter vurderinga femten verkedagar etter eksamenen~~ blei avslutta, i samsvar med universitets- og høgskulelova § 11-7 (4) ~~§ 3-9 (4)~~.

(2) *Universitetsdirektøren kan vedta forlenging av sensurfristen dersom særlege grunnar gjer det nødvendig, jf. universitets- og høgskulelova § 11-7 (4). Studenten skal få melding om forseinkingar i sensuren og om vedtak om forlenga sensurfrist av universitetsstyret.*

Krav til talet sensorar og justering av tilknytingskravet for eksterne sensorar

Den nye lova inneheld ein regel om at eksamenar som åleine utgjer 15 studiepoeng skal ha to sensorar. Dette er bakgrunnen for ein ny bokstav a i forslaget (sjå nedanfor).

Forslaget inneheld også ei justering av forskrifta som ikkje direkte har samanheng med lovendinga. Nemleg har kravet om to sensorar vore knytt til enkelte eksamensformer (munnleg eksamen og liknande) i UiB si forskrift, medan kravet er knytt til spørsmålet om *etterprøvbarheit* i lova. Altså – dersom studenten ikkje kan klage på karakterfastsetjinga (klage på karakteren), så skal det vere to sensorar.

Som regel er det samanfall mellom eksamensforma og etterprøvbarheita, slik at skilnaden mellom lova og UiB-forskrifta ikkje er til stades. Dette er dels endra når UiB inkorporerte praktiske, utøvande og skapande eksamenar under same regelen. Dersom eksamensforma inneber innlevering av podcast-episode, til dømes, så vil det kome innanfor kravet om to sensorar (UiB-forskrift) og likevel ha klagerett etter lova. Dette kan skape uønskede insentiv om å late vere å prøve ut nye eksamensformer på grunn av kostnaden.

Forslaget går ut på å bruke lova sitt system, og knytte kravet til talet sensorar til etterprøvbarheita, sjå endringar i bokstav b.

Sidan saka blei diskutert i utdanningsutvalets møte i april er det, basert på diskusjonane då, gjort forslag om endring i fjerde avsnitt i § 9-8 som gjeld tilknytingskrav for eksterne sensorar. I førearbeida til den nye lova skriv departementet at «Ekstern sensor er en som ikke er ansatt ved den institusjonen som den aktuelle eksamenen er gjennomført ved.» (Prop 126 L (2022-2023) side 345). Altså er tilsetjingsforholdet avgjerande, og forslaget går ut på å legge seg nærmare denne linja også i forskrifta.

Det er verdt å merke seg at ein ved ei slik endring vil distansere seg frå tilrådinga til UHR om gjennomføring av sensur. [Frå tilrådingane:](#)

«Ekstern sensor kan ikke være tilsatt i hovedstilling eller bistilling ved institusjonen og heller ikke ha hatt engasjement som timelærer i det aktuelle emnet for eksamenskullet.»

Forslag om å endre § 9-8 andre til fjerde avsnitt slik (heile bokstav a og c er nye):

- (2) I desse tilfella krevst det minst to sensorar:
- eksamenar som åleine utgjør 15 studiepoeng,*
  - ~~munnlæg, praktisk, utøvande og/eller skapande eksamen~~ *eksamenar som ikkje lar seg etterprøve,* der minst ein av sensorane som regel skal vere eksterne,
  - sensur av bachelorprosjekt,*
  - sensur av masterprosjekt, der minst ein av sensorane må vere ekstern og
  - klagesensur, der minst ein av sensorane må vere ekstern.

(3) Fakultetet kan i utfyllande reglar setje eigne reglar for talet på sensorar, så lenge dei er strengare enn første avsnitt. Dersom det ikkje er ekstern sensor ~~på munnleg, praktisk, utøvande og/eller skapande eksamen~~ *nemnd i andre avsnitt bokstav a*, må ordninga godkjennast av fakultetet basert på ekstern fagfelle si evaluering av vurderingsordninga.

(4) Som ekstern sensor etter andre avsnitt reknar ein den som ikkje er tilsett i hovud- eller bistilling ved UiB på sensurtidspunktet ~~og som heller ikkje har deltatt i undervisninga på emnet det aktuelle semesteret.~~

Rettskriving og liknande

Ordet «redelegheit» blir endra til «reielegheit» i §§ 1-1 (1) bokstav c, og 4-3 (1) bokstav a.

Forskrifta § 9-6 (2) viser til ei anna føresegn i same forskrift, nemleg «§ 7-3». Føresegna skal egentleg vise til «§ 7-5», og det bør derfor endrast.

Fastsetjing av utdanningsplan og tap av studierett

Forskrifta inneheld ei føresegn om justeringssamtale i § 4-6 fjerde avsnitt. Etter føresegna skal fakultetet varsle alle studentar med eit etterslep på 30 studiepoeng eller meir, på eit gitt tidspunkt kvart år. Fakultet og student skal deretter saman bli einige om korleis utdanningsplanen skal vere.

Eit etterslep på 30 studiepoeng er ikkje i seg sjølv grunnlag for tap av studierett. Etter den tidlegare UiB-forskrifta var det likevel slik at ein student som lot vere å ha dialog med instituttet/fakultetet i ein slik situasjon kunne tape studieretten. Dette inneber at ein student i ytste konsekvens må delta på eitt møte for å halde på studieretten. Det har ikkje vore meininga å endre på dette i den nye UiB-forskrifta.

Ei rekke sakshandsamarar (mv.) har melde inn at koplinga mellom tap av studierett og justeringssamtale er svakare i den nye forskrifta. Grunnen er delvis at ein må sjå tre føresegner i samanheng (§§ 4-5 (1) bokstav a, 4-3 (2) bokstav d og 4-6 (4)). Grunnen er også at måten dette er regulert på inneber at ein student oppdaterer og godkjenner ein utdanningsplan til dømes i midten av januar. Vedkomande kan etter nokre månader få melding om at utdanningsplanen likevel ikkje er gyldig og at studieretten kan trekkast tilbake. Dette kan vere forvirrande for både sakshandsamar og student.

Med denne bakgrunnen foreslår vi ei ny § 4-5 (1) bokstav b, som skal sjå slik ut:

- (1) Fakultetet kan trekke tilbake studieretten dersom studenten:
- ikkje oppfyller krava etter § 4-3 (2) eller § 4-4,
  - ikkje bidrar til å fastsetje utdanningsplan i samsvar med § 4-6 (4),*

Noverande bokstav b til g blir justerte tilsvarande.

Åtvaringar ved forstyrrande åtfærd

§ 12-5 i lova vidarefører kva for formelle reaksjonar UiB kan vedta for å oppretthalde eit godt arbeids- og læringsmiljø i møte med personar som ikkje oppfører seg på ein god måte. Andre avsnitt gjeld ein situasjon der studenten oppfører seg på ein måte som er «grovt forstyrrande». Reaksjonsapparatet til UiB vil då vere å først vedta ei åtvaring om bortvising, deretter bortvising, og til slutt utestenging inntil eitt år. For kvar reaksjon gjeld det nye vilkår om mellom anna (ny) grovt forstyrrande åtfærd.

Medan vedtak om høvesvis bortvising og utestenging skal vedtakast av UiBs sentrale klagenemnd, så kan åtvaringa delegerast. Forslaget legg opp til å legge denne myndigheita til universitetsdirektøren, i tråd med gjeldande praksis. Åtvaringa har i seg sjølv ingen rettsverknader for studenten.

Ny § 4-8 kalla «Forstyrrande åtfærd»

Universitetsdirektøren vedtar åtvaring om bortvising ved grovt forstyrrande åtfærd, jf. universitets- og høgskulelova § 12-5 (2).

Timeplanar

Enkelte sakshandsamarar har forstått UiB-forskrifta slik at tidsfristen for timeplanen også gjeld for kontinuasjonseksamenar. På frist-tidspunktet vil det ikkje vere klart om det skal haldast kontinuasjonseksamen, og forslaget går ut på at kontinuasjonseksamen blir eksplisitt haldt utanfor fristen for timeplan, i § 6-1 (7):

Litteraturlister og timeplanar for emna skal publiserast på universitetet sine nettsider innan 1. juli for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret. Dette gjeld ikkje for tidspunkt for kontinuasjonseksamen, som blir publisert så snart som råd.

Enkelte presiseringar knytt til blind sensur

Endringa presiserer at klagesensuren skal vere blind, med mindre han går til ny vurdering ved fråvik på to karakterar eller meir. Dette er ei presisering av ordninga som gjeld etter lova.² Forskrifta § 9-9 vil i så fall lyde slik:

(1) Ved klagesensur bør skal klagesensorane ikkje opplysast om karakteren, grunngivinga i den vanlege sensurrunden eller studentens grunngiving for klage (blind klagesensur). Klagesensorane bør få ei revidert sensorrettleggning der den emneansvarlege gjer greie for erfaringane frå den opphavlege sensurrunden.

2) Dersom det er fråvik på to karakterar eller meir mellom vanleg sensur og klagesensuren, skal fakultetet gjere ei ny vurdering, jf. uhl. § 11-11 (3). I denne deltek ein av dei opphavlege sensorane, ein av klagesensorane og ein tredje sensor utpeika av fakultetet. *Slik ny vurdering skal ikkje vere blind.*

Samansetjing av bachelorgrad

Føremålet med endringa er todelt: For det første er det eit ønske om å vise til samanhengar mellom vedtaket om oppretting av universitetsstyret (§ 3-1), innhaldet i studieplanen (§ 2-2), og samansetjinga av grada (§ 10-3).

For det andre har det vist seg at enkelte bachelorgrader på UiB ikkje inneheld noko sjølvstendig arbeid slik som skildra i § 10-3, og som andre føresegner i forskrifta skal vere

---

² [Klage på sensur av masteroppgave – om studentens begrunnelse for klage inngår i sakens dokumenter ved tredjegangsvurderingen - Sivilombudet](#)

utarbeidd under rettleiing (sjå § 6-7). Formuleringa har derfor ført til nokon grad av usikkerheit i fagmiljøa det gjeld, om gyldigheita av eigne grader.

Forslag om å endre forskrifta § 10-3 slik at ho lyd:

(1) Bachelorgrada blir tildelt på grunnlag av samansetjing vedteken i samsvar med §§ 2-2 og 3-1. Ho skal ha 180 studiepoeng og inkludere: treårige studieprogram (180 studiepoeng), med desse minstekrava:

a) examen philosophicum, 10 studiepoeng og
b) spesialisering, minst 90 studiepoeng, som normalt inkluderer eit sjølvstendig arbeid på minst 10 studiepoeng. Kravet om sjølvstende er ikkje til hinder for at fakultetet kan fastsetje i emneskildringa at to eller fleire studentar kan eller skal samarbeide om eit bachelorprosjekt.

(2) Bachelorgrader i utøvande og skapande kunst, musikk og design er på 180 eller 240 studiepoeng. Dei blir tildelte på grunnlag av samansetjing vedteken i samsvar med §§ 2-2 og 3-1. vedtatt av fakultetet for kunst, musikk og design.

Pause og utsett studiestart

Dette punktet gjeld ordningar for studentar som har blitt tatt opp til eit grunnstudium, men som av ein eller annan grunn ikkje kan starte på første semester. Det finst i dag tre ordningar for dette:

- Reservasjon av studieplass gjennom Samordna opptak (krev grunngeving),
- Permisjon frå studia ved UiB (krev grunngeving) og
- Pause frå studie ved UiB, som ikkje krev grunngeving.

Dei to sistnemnde ordningane har søknadsfrist 1. september, medan reservasjon av studieplass har søknadsfrist frå tre veker etter avlagt ja-svar. Det vil seie i tidsrommet mellom 15. august og 15. september, der fristen vil variere ut frå når tilbodet blei gitt.

Dette forslaget gjeld ei justering av ordninga med pause frå studia ved UiB. Denne ordninga harmonerer svært dårleg med ordninga om reservasjon av studieplass, som er regulert i opptaksforskrifta § 7-1 første avsnitt:

«Tildelt studieplass kan reserverast til neste gong det er opptak til studiet dersom det ligg føre dokumenterte, tungtvegande grunnar. (...)»

I tilfelle der studentar ønsker pause frå studiane det første semesteret, er det ein fordel om desse søker om reservert studieplass. Studentar som får innvilga reservasjon av studieplass får ikkje studierett, men dei får ein tilbodsgaranti for opptak eitt eller to år fram i tid på studieprogrammet. Dette er enklare å administrere fordi dei ikkje er aktive ved UiB i fråverperioden, og at det er enklare å ta omsyn til når vi set tilbodstal i hovudopptaket.

Reglane om permisjon er rettar etter lova, og ein bør derfor vere svært varsam med å gjere innhogg i retten. Dette gjeld ikkje for pause frå studia, som er ein UiB-rett. Forslaget går ut på at rett til pause frå studia utan grunngeving først gjeld frå semester nummer to, slik at det blir lettare å kanalisere studentar mot reservasjon av studieplass i staden:

§ 5-3. Pause frå studia

(1) Studentar på bachelorprogram, integrerte masterprogram og profesjonsstudia har rett til pause frå studia utan grunngeving i to semester.

(2) Retten etter første avsnitt gjeld frå semester nummer to. Pause inneber at studieretten knytt til det aktuelle studieprogrammet blir suspendert. Pause blir innvilga for eitt eller to semester om gongen og studieretten blir utvida tilsvarande i tid.

Eksamensforsøk

I føresegna om eksamensforsøk blir det foreslått to endringar, i høvesvis tredje og fjerde avsnitt. Endringa i tredje avsnitt gjeld moglegheita for fakulteta til å vedta ei avgrensing i eksamensforsøk i emne som inneber praksis og liknande. Dagens forskrift innskrenkar talet *eksamensforsøk*, medan forslaget også legg til *gjennomføringar*.

Dagens forskrift passar bra i dei tilfella der praksisen (mv.) er definert som eksamensforsøk. Men for dei emna der praksis er ein obligatorisk undervisningsaktivitet, og eksamenen er eit refleksjonsnotat, så vil innskrenkinga om to eksamensforsøk ikkje treffe med føremålet: Det ein då ønsker å innskrenke er deltaking i obligatorisk undervisningsaktivitet.

Om praksisen er definert som obligatorisk undervisningsaktivitet eller som eksamen har veldig lite innverknad på kor mykje praksisen kostar.

Endringa i fjerde avsnitt bokstav b er for å klargjere kva studenten kan søke om. At slike unntak kan givast for eit fjerde eksamensforsøk (eller tredje for praksisemne med avgrensing) verkar naturleg på grunn av implikasjonane dette kan ha for gjennomføringa av studia. Unntak frå andre avsnitt inneber ei opning for at studentar kan levere beståtte masteroppgåver på nytt, og dette har vore eit ønske frå enkelte fagmiljø.

Det blir derfor gjort forslag om endringar i § 8-1 tredje og fjerde avsnitt:

(1) Studentar har tre eksamensforsøk i kvart emne. Avgrensinga gjeld sjølv om emnet har skifta namn eller emnekode, og sjølv om studenten har fått nytt opptak.

(2) Bachelor- og masterprosjekt utan bestått resultat kan leverast på nytt éin gong. Bachelor- og masterprosjekt med bestått resultat kan ikkje leverast på nytt.

(3) Fakultetet kan i emneskildringa eller i utfyllande regelverk vedta at det ikkje er høve til meir enn to eksamensforsøk og/eller gjennomføringar i emne som

- a) inneber praksis,
- b) inneber feltarbeid,
- c) inneber tokt eller
- d) er utøvande eller skapande.

(4) Fakultetet:

- a) kan i utfyllande reglar vedta unntak frå hovudregelen om tre forsøk for studentar som allereie har bestått resultat i emnet,
- b) kan gjere unntak frå første til tredje avsnitt i einskildtilfelle etter søknad frå studenten,
- c) skal fastsetje innleveringsfrist for ny levering av bachelor- og masterprosjekt utan bestått resultat etter andre avsnitt. Fristen kan ikkje vere kortare enn tre månader frå sensuren er kunngjort og ikkje lengre enn eitt år frå den opphavlege fristen og
- d) skal etter søknad tillate ny levering av bachelor- og masterprosjekt etter utestenging som følge av fusk, med mindre fusket er av ein karakter som gjer det umogleg. Fakultetet skal sjå til at fusket er retta opp. Studenten kan ikkje levere før etter utestengingsperioden er over, jf. universitets- og høgskulelova § 4-8 (3).

Delegering av endringsmyndigheit

Forslag om nytt andre avsnitt i § 1-3 om delegasjon, som skal lyde:

§ 1-3. Delegering

(1) Organa som har avgjerslemyndigheit etter denne forskrifta, har høve til å delegere myndigheita vidare til underordna organ så lenge det ikkje er presisert at avgjersla må treffast av organet sjølv.

(2) Rektor kan vedta mindre viktige endringar i denne forskrifta. Slike endringar kan berre gjerast etter høyring hjå fakulteta og Studentparlamentet ved UiB. Universitetsdirektøren skal rapportere slike endringar til styret.

Forslaget svarar til det som gjeld for opptaksforskrifta til UiB. Bakgrunnen er at svært mange endringar blir gjort for å oppdatere i samsvar med regelendringar frå sentrale myndigheiter (lov og sentrale forskrifter), eller for å gjere mindre justeringar. I begge tilfella vil saka vere dårleg eigna for styrehandsaming fordi endringane er på eit detaljnivå som styrepreressantane ikkje bør utsetjast for, og fordi styret i mange tilfelle ikkje har noka innverknadsmoglegheit.

Praksisen med å sende endringsforslag på høyring skal likevel halde fram, og forslaget understrekar at Studentparlamentet er blant instansane som *skal* høyrast, saman med fakulteta.

Regulering av plagiatskontroll

I kjølvatnet av plagiatsakene har det blitt stilt spørjeteikn ved lovlegheita av å drive plagiatskontroll på den måten universitets- og høgskulesektoren gjer i dag. Plagiatskontrollen inneber mellom anna at eit eksamenssvar blir kontrollert mot ein database av tidlegare eksamenssvar og innleveringar.

Slik bruk av tidlegare eksamenssvar inneber ei eksemplarframstilling etter åndsverklova og krev heimel. Det er Sikt som er tilbydar av ordninga for plagiatskontroll, og dei har utarbeidd ein rapport om spørsmålet. Sikt konkluderer med at bruken av tidlegare innleveringar til plagiatskontroll er heimla i samtykke frå studentane, samstundes som dei tilrår at slik bruk blir heimla i institusjonane sine forskrifter.

Forslaget går ut på at seinare eksemplarframstilling uttrykkeleg blir sett som eit vilkår for studierett ved UiB, i UiBs studieforskrift. Forslaget går ut på at § 9-1 blir endra slik:

§ 9-1. Generelt om sensur

(1) Fakultetet skal sørge for at studentane vert vurderte på ein upartisk og fagleg trygg måte. Sensor skal vurdere eksamenssvaret ut frå dei delane av læringsutbyttet som eksamensoppgåva legg opp til.

(2) Sensur inkluderer plagiatskontroll av innleverte eksamenssvar og studentarbeid. UiB kan lagre og bruke eksamenssvar og studentarbeid (eksemplarframstilling) i forbindelse med plagiatskontroll av framtidige eksamenssvar og arbeid.

Avsnitt to til seks blir renummererte til tre til sju.

Elles gjer vi merksame på at Sikt skal utarbeide forslag til standardformulering som dei skal tilrå institusjonane å bruke. Det kan derfor kome justeringar av formuleringa.